Política de desenvolupament de la col·lecció infantil

Biblioteques de l'Hospitalet
2021

Diputació Barcelona
Biblioteques de L'Hospitalet
Ajuntament de L'Hospitalet

1. Introducció 4
1.1. Objectiu 4
1.2. Audiència del document 4
2. Àrees de la col·lecció i suports documentals 4
3. Prioritats i limitacions de la col·lecció 5
4. Criteris de selecció 6
4.1. Aspectes a tenir en compte 6
4.1.1. La llengua del document 6
4.1.2. Materials 6
4.1.3. Textuals i narratius 6
4.1.4. Competencials 7
4.2. Actualització de la col·lecció 7
4.3. Duplicació de títols 7
5. Eines de selecció 7
5.1. Bibliografia bàsica 7
5.2. Servei d'Informació Selectiva de la Generalitat de Catalunya 7
5.3. Catàlegs editorials 7
5.4. Premsa especialitzada 8
5.5. Assessorament de llibreries especialitzades 8
5.6. Assistència a formacions en literatura infantil i juvenil 8
5.7. Revistes, còmic i audiovisuals 9
6. Política de fons de ciutat: la Xarxa, un fons únic 9
6.1. Col·lecció de la biblioteca central 10
6.2. Col·lecció de les biblioteques de proximitat 10
7. Distribució de la despesa 11
8. Política d'esporgada i dipòsit 12
8.1. Criteris de l'esporgada 12
8.2. Destinació dels documents 12
8.3. Política de dipòsit de les biblioteques 13
9. Conclusions 13

Estimats nens i nenes:

Felicitats per la nova biblioteca, perquè no és només una biblioteca. És una nau espacial que us portarà fins als més llunyans límits de l'Univers, una màquina del temps que us portarà al passat llunyà i al futur llunyà, un professor que sap més que cap ésser humà, un amic que us entendrà i consolarà i, per damunt de tot, una porta a una vida millor, més feliç i més profitosa.

Isaac Asimov

1. Introducció

La missió de les Biblioteques de L'Hospitalet és:

A) Desenvolupar les polítiques de lectura pública de l'Ajuntament de l'Hospitalet i gestionar la seva xarxa de biblioteques municipals.

B) Facilitar l'accés a la informació, al coneixement i a la cultura dels ciutadans, contribuint a la millora de la seva qualitat de vida i a l'assoliment d'un major grau de democràcia i benestar.

I des d'aquesta doble missió, la línia de treball infantil de les set biblioteques públiques de L'Hospitalet crea, gestiona, adapta i actualitza el seu fons adreçat a infants de 0 a 12 anys per assolir una col·lecció infantil pertinent, equilibrada i de qualitat, adaptada a les seves necessitats d'informació i d'oci.

Biblioteques de L'H posa a disposició dels seus usuaris i usuàries dels espais infantil, material de coneixement i material d'imaginació en diferents suports, que cada biblioteca organitza segons les seves prioritats, necessitats i espais.

1.1. Objectiu

L'objectiu principal d'aquesta política de col·lecció infantil són:

a) Oferir eines per mantenir un fons infantil únic de ciutat actiu, actualitzat i coherent.
b) Optimitzar recursos dirigint la mirada, especialment, cap a la compra i la selecció compartida.
c) Mantenir un equilibri en la distribució del fons, tant a les sales com als magatzems.
d) Replantejar el paper del fons infantil dintre del conjunt del fons documental de Biblioteques de l'Hospitalet.

1.2. Audiència

S'hi inclouen responsables tècnics i polítics de l'Ajuntament de L'Hospitalet i de la Diputació de Barcelona, el personal de Biblioteques de L'Hospitalet, els diferents agents educatius de la ciutat i els nostres usuaris i usuàries que vulguin tenir informació sobre la formació i el desenvolupament de la col·lecció infantil

2. Àrees de la col·lecció i suport documental

Les Biblioteques de L'Hospitalet posen a disposició dels usuaris i usuàries la informació de la què disposen i les ofertes d'oci en diferents suports, per tal d' oferir un servei de qualitat al públic infantil i familiar:

- Llibres de ficció i de coneixements.
- Música en suport CD i llibres sonors.
- Vídeos en format DVD de ficció i no ficció.
- Publicacions periòdiques.

- Recursos digitals: seleccions de webs i recursos temàtics.

Per tal de millorar els serveis i atenent a les necessitats pedagògiques de les famílies, cada biblioteca disposa actualment d'aquestes seccions:

- Abecedaris
- Lletra de pal
- Lletra lligada
- Racó de famílies
- Sóc petit
- Primers coneixements
- Emocions
- Llibres inclusius/diversitat funcional
- Contes populars
- Espai trampolí
- Festes populars/tradicions
- Contes en anglès
- Lliga dels llibres
- Món tranquil
- Gran format
- Àlbums il·lustrats
- Àlbums sense mot
- Llibres joc
- Jocs
- Fons especials

3. Prioritats i limitacions de la col·lecció

Se seguiran els següents criteris generals:

Un fons diversificat de qualitat i actualitzat a cada biblioteca amb tres especialitzacions infantils repartides entre les set biblioteques de la ciutat.

- La Biblioteca Central Tecla Sala prioritzarà l'adquisició de llibres de coneixements, còmics i llibres infantils d'autors locals.
- Les biblioteques de districte prioritzaran la compra de còmic, àlbum il·lustrat i coneixements.
- Les biblioteques amb fons especials prioritzaran també la compra de llibres infantils d'aquests fons (veieu punt anterior).

D'aquesta manera:

- Treballarem en la idea del Fons Únic de ciutat de la Política de col·lecció general.
- L'especialització a la compra, portarà un major coneixement de tres grans eixos de documents infantils.

- L'adquisició de lots de la Gerència de Serveis de Biblioteques (GSB) i l'adquisició del Sistema d'Adquisició Bibliotecària (SAB) es farà de manera més equilibrada entre tota la xarxa.

A més, també es tindran en compte:

- Compra d'exemplars dels títols inclosos a l'activitat "La lliga dels llibres".
- Compres relacionades amb activitats o centres d'interès com celebració d'efemèrides, laboratoris de lectura, etc.

Pel que fa a fons infantils, desaconsellem l'adquisició o incorporació al fons de:

- Llibres de text.
- Llibres que conviden al lector a escriure, dibuixar o omplir (quaderns d'exercicis, manualitats retallables, etc.).

4. Criteris de selecció

4.1. Aspectes a tenir en compte

4.1.1. La llengua del document

Les llengües principals dels documents de la col·lecció son català i castellà.
Hi haurà representació de l'anglès, amb l'objectiu d'augmentar la seva presència als espais infantils, a més de les llengües representatives dels diferents districtes del municipi.
Els criteris d'elecció de la tria d'una obra en castellà o català són:

- Imaginació: Preferència per la llengua original.
- Coneixements: Contingut i qualitat de l'obra.

S'ha de tenir present a l'hora de realitzar les compres que el català és la llengua d'ús preferent en el món educatiu.

4.1.2. Materials

- Diferents formats que permetin la lectura i el joc per als més petits.
- Tipus de paper.
- Tipografia.
- Enquadernació.

4.1.3. Textuals i narratius

- Llenguatge ric que permetin l'ampliació de vocabulari amb diferents estils narratius.
- Valor i sentit de la construcció de l'obra.
- Relació entre text i imatge.
- Diversitat de gèneres.
- Autors, obres i personatges més representatius de la LIJ.
- Adaptacions de qualitat dels contes tradicionals.

4.1.4. Competencials

- Adequació als diferents nivells dels destinataris.
- Adaptació als diferents interessos i habilitats lectores.
- Transmissió adequada del coneixement.
- Actualitat i rigor de la informació i l'enfocament dels continguts.
- Coherència amb els programes curriculars de les escoles.

4.2. Actualització de la col·lecció

Es treballarà en tres línies: adquisició de les novetats del mercat editorial, els buits de la col·lecció i la reposició de documents.

4.3. Duplicació de títols

Les biblioteques de la xarxa han de tenir una col·lecció bàsica i imprescindible de títols d'imaginació, ja que tenen una demanda molt igualitària en novetats infantils i en temàtica de coneixements on es fa impossible evitar aquesta duplicitat.

Es treballa per realitzar una compra global i cooperativa per incloure el major nombre de títols del mercat.

Per tant, a les seccions infantils es permet duplicar títols tenint en compte la seva demanda.

5. Eines de selecció

5.1. Bibliografia bàsica

El nostre programa de gestió bibliotecària (Sierra) permet consultar les obres considerades com a bibliografia bàsica pel Departament de Gestió de la Col·lecció de la GSB i realitzar comparatives entre el nostre fons i aquesta bibliografia per detectar-ne les mancances.
Més informació a:
http://intrabib.corpo.ad.diba.es/Xt/Bib/biblioteques/colleccio/seleccio/bibliografia.as

5.2. Servei d'Informació Selectiva de la Generalitat de Catalunya

Publiquen bimestralment la *Bibliografia selectiva. Novetats* que ofereix una selecció de les novetats editorials més interessants dels diferents camps del coneixement. També publiquen una sèrie de bibliografies selectives especialitzades destinades a orientar en diversos camps temàtics que poden ser d'utilitat a les àrees infantils.

5.3. Catàlegs editorials

En paper o a través de les webs de les editorials. Moltes d'elles també ofereixen butlletins de novetats que es poden rebre per correu electrònic. Cal però vigilar amb aquestes eines, perquè

donat el nombre elevat d'editorials i de publicacions, informar-se a través d'aquest canal pot arribar a generar més soroll que no pas informació rellevant.

5.4. Premsa especialitzada

Revistes especialitzades en paper o electròniques, suplements culturals dels diaris, pàgines web de referència, blocs, etc.
Recomanem especialment les següents:

- Faristol: ressenyen tota la literatura infantil i juvenil que es publica en català d'autoria catalana, i fan una selecció de les traduccions més destacades.
- CLIJ: Cuadernos de Literatura Infantil i Juvenil.
- El Garbell: tria de llibres per infants i joves de Rosa Sensat.
- Llibres al replà: un bon blog amb crítics de referència recomanant i analitzant literatura infantil i juvenil.
- Babar, revista de literatura infantil y juvenil: revista digital de referència sobre LIJ.
- Gretel (Grup de Recerca de literatura infantil i juvenil i educació literària de la Universitat Autònoma de Barcelona): a la seva web trobarem recomanacions i informacions diverses sobre LIJ.
- Guies de lectures recomanables del CLER: grup de treball de biblioteques infantils de Girona, que elaboren periòdicament guies de lectures recomanades infantils i juvenils.
- Selección de la OEPLI (Organización Española Para el Libro Infantil) de los mejores libros del año: inclou llibres en català, castellà, gallec i vasc.
- Facebook del Servei de Documentació de Literatura Infantil i Juvenil de les Biblioteques de Barcelona: publiquen notícies d'interès del món editorial infantil i juvenil. També envien una newsletter mensual on fan un recull d'informacions i s'anuncien les seves activitats formatives relacionades amb la LIJ.

5.5. Assessorament de llibreries especialitzades

Els/les professionals que treballen en llibreries especialitzades són qui millor coneixen el mercat editorial, i la possibilitat de sol·licitar el seu assessorament és una eina de gran valor tant per realitzar comandes específiques sobre temes concrets com per estar assabentats de les novetats del sector. No només ens podem informar adreçant-nos a les seves llibreries, sinó que molts mantenen perfils a xarxes socials on informen i recomanen novetats de literatura infantil i juvenil. Algunes llibreries especialitzades a les que us podeu adreçar són:

- Abracadabra (Barcelona).
- Casa Anita (Barcelona).
- Llibreria Al·lots (Barcelona).
- Pati de Llibres (Sant Cugat del Vallès).
- El Petit Tresor (Vic).

5.6. Assistència a formacions en literatura infantil i juvenil

Per poder fer una acurada selecció, res millor que tenir una bona formació en literatura infantil i juvenil. Tenim la sort de trobar-nos en un entorn on hi ha nombroses oportunitats per rebre formació en LIJ. Algunes de les que recomanem són:

- Les activitats al voltant de La Setmana de l'Àlbum.
- Els cursos específics organitzats pel COBDC i L'Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Trobades amb editorials i altres jornades organitzades des del Servei de Documentació de LIJ del Consorci de Biblioteques de Barcelona.
- Festival FLIC.

5.7. Revistes, Còmic i Audiovisuals

Revistes:

- APPEC (Associació de Publicacions Periòdiques en Català).
- Llistat de subscripcions a publicacions periòdiques de la GSB.

Còmic:

- Esenciales ACDCómic.
- Llibreries especialitzades en còmic.
- Llistat de còmics més prestats/venuts per estar informats especialment de les sèries que tenen més èxit entre el públic infantil i juvenil.
- Selecció de còmic infantil del Departament de Gestió de la Colecció de la GSB (Selpart).

Audiovisual:

- Webs de referència (IMDB, Filmaffinity…).
- Revistes especialitzades (Fotogramas, Dirigido por…).
- Distribuïdores o empreses de serveis específics en cinema (Tatarana, Drac màgic…).

6. Política de fons de ciutat: la Xarxa, un fons únic

El conjunt documental infantil de Biblioteques de L'Hospitalet conforma el fons únic de ciutat.

Segons els estàndards aprovats el gener de 2008, la col·lecció de lliure accés del fons de ciutat de L'Hospitalet ha d'assolir, com a mínim, una ràtio d'1,5 documents per habitant. Actualment la ràtio és de 1,3.

L'accés a la col·lecció de ciutat queda garantit per mitjà del sistema de préstec interbibliotecari, diari i gratuït.

El públic infantil és un públic compromès amb una activitat gairebé diària que requereix d'un fons en bon estat, en una quantitat suficient a la seva demanda, i el més actualitzat possible.

Aquestes noves directrius estableixen un canvi en els percentatges de distribució que hi ha actualment entre el fons general i el fons infantil. Principalment per tres motius:

- El treball conjunt que es realitza amb els centres educatius i un major compromís familiar en l'àmbit lector dels infants augmenta contínuament. Això ha incrementat el nombre de consultes i necessitats en relació al fons infantil.
- Donar un servei de qualitat amb un fons documental actualitzat en els àmbits de família i escola és un dels objectius principals dels espais infantils de Biblioteques de L'H.
- En els últims anys el % del préstec infantil supera al % del que representa el fons total de la biblioteca. Per tant és un préstec més eficient i, té una rotació més gran i desgast.

*Dades extretes de la Memòria de la Xarxa de Biblioteques de l'Hospitalet de Llobregat 2019.

6.1. Col·lecció de la biblioteca central

La col·lecció de la biblioteca central ha de mantenir l'equilibri temàtic, i ha de donar suport a les biblioteques de proximitat en l'àmbit dels coneixements.

Les característiques que han de definir la col·lecció de la biblioteca central i que la faran diferent de les biblioteques de proximitat són:

- Secció d'obres d'informació.
- Fons de coneixements més ampli.
- Fons de col·lecció local exhaustiu.
- Fons de la Lliga dels llibres d'anteriors edicions.
- Magatzem de xarxa.

En la nova proposta determinen la distribució del fons de la manera següent:

2013	2021
DISTRIBUCIÓ DEL FONS	
Fons adults 80%	Fons adults 65%
Fons infantil 20%	Fons infantil 35%
DISTRIBUCIÓ PERCENTATGES FONS INFANTIL	
Ficció 39%	Ficció 28%
Coneixements 46%	Coneixements 55%
Música i imatges 16%	Música i imatges 17%

6.2. Col·lecció de les biblioteques de proximitat

Els estàndards de biblioteca pública estableixen el fons mínim del què ha de disposar cada biblioteca, segons el nombre de població de la seva àrea d'influència, i oscil·la entre 25.000 i 40.000 documents, sense especificar els % de cada secció. Això permet adequar-ho en funció de la població i la demanda.

El fons infantil de les biblioteques de proximitat buscarà un equilibri entre la ficció i els coneixements, i ha d'incloure, a més:

- El fons bàsic.
- El fons audiovisual.
- El fons local de districte.
- El fons especial. Cada biblioteca tindrà especial cura en el manteniment i actualització del seu fons especial, centres d'interès i diferents seccions.
- Revistes.

Biblioteques de L'Hospitalet recomana la distribució del fons següent:

2013	2021
DISTRIBUCIÓ DEL FONS	
Fons adults 78-83%	Fons adults 68-73%
Fons infantil 17-22%	Fons infantil 27-32%
DISTRIBUCIÓ PERCENTATGES	
Ficció 40%	Ficció 50%
Coneixements 30%	Coneixements 30%
Música i imatges 30%	Música i imatges 20%

7. Distribució de la despesa

L'eina fonamental per a l'equilibri de la col·lecció és la distribució del pressupost de compra, Biblioteques de L'H disposa del pressupost municipal, de la GSB i de la Generalitat.
El pressupost municipal es distribueix de la següent manera:

	AJUNTAMENT	
2019	Adults	Infantil
TECLA SALA	81%	19%
BELLVITGE	75% *	25% *
CAN SUMARRO	75% *	25% *
JOSEP JANÈS	70%	30%
LA BÒBILA	85%	15%
LA FLORIDA	65%	35%
PLAÇA EUROPA	75% *	25% *

*A falta de dades hem deduït una dada aproximada.

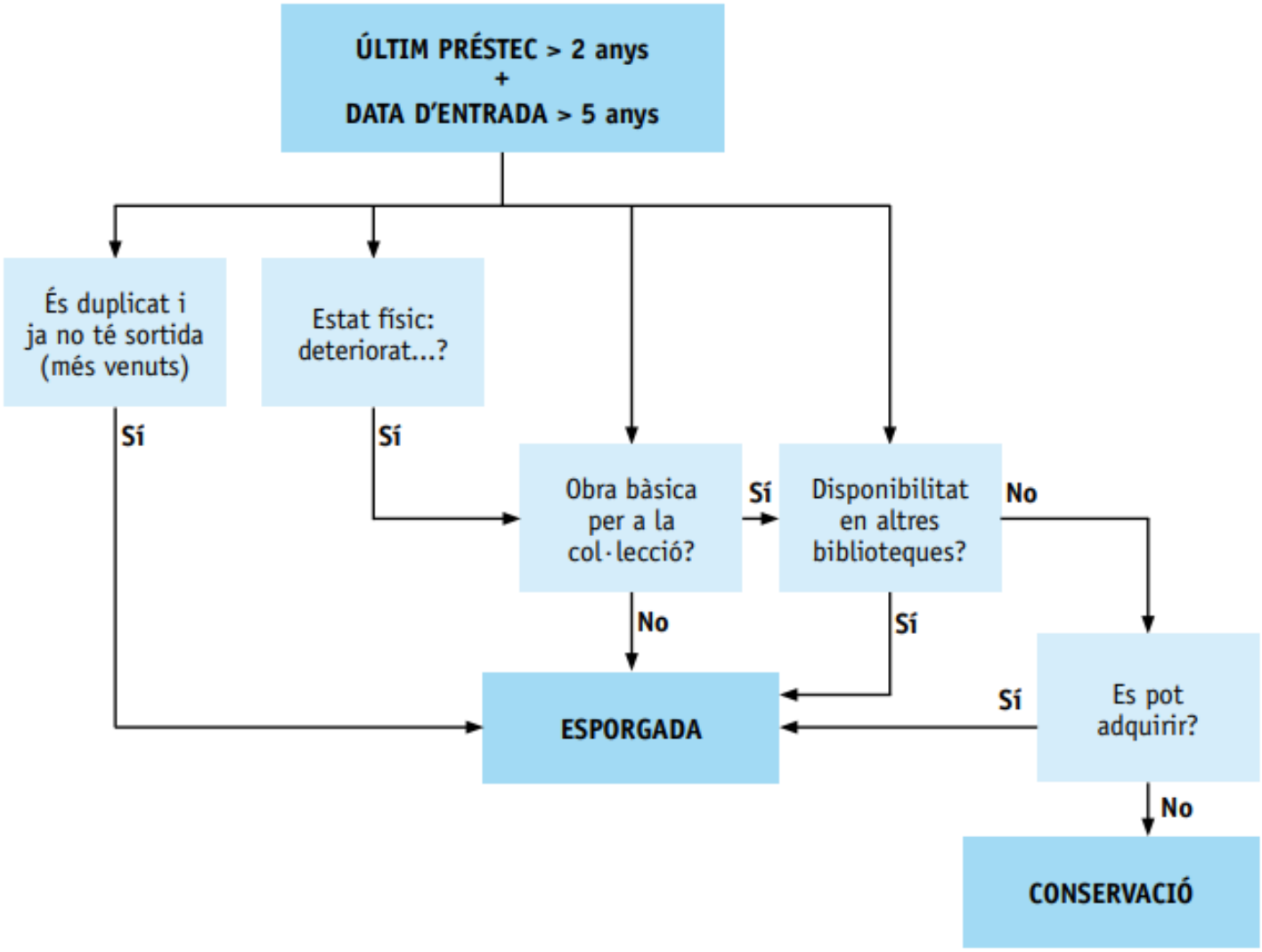
Seguint les noves directrius que establim, en el punt 6 del mateix document, i després d'analitzar dades de préstecs i d'activitats de foment de la lectura (visites escolars i/o els laboratoris de lectura entre d'altres), recomanem l'augment del percentatge del pressupost dedicat al fons infantil al 35 % de la despesa.

8. Política d'esporgada i dipòsit

Els objectius de l'esporgada són:

- Millorar la qualitat i accessibilitat de les col·leccions.
- Crear col·leccions rellevants per als interessos dels usuaris.
- Incrementar l'espai disponible a les biblioteques.
- Millorar la imatge de les biblioteques amb uns fons més adequats i actuals.
- Incrementar l'ús del fons al presentar unes col·leccions més pertinents.

8.1. Criteris de l'esporgada

8.2. Destinació dels documents

Tots aquells documents que esporguem, en funció de la seva finalitat, tindran per destí les següents ubicacions:

- MZ Biblioteca Central
- MZ Districte
- Escoles
- Altres biblioteques de la Xarxa
- CEPSE

8.3. Política de dipòsit de les biblioteques

Pel que fa al fons infantil, els magatzems de les biblioteques que disposin d'espai suficient, guardaran aquells documents que considerin necessaris de mantenir per al seu fons i per a què aquest tingui una rotació en funció de la demanda.

9. Conclusions

1. Aquest document replanteja el paper del fons infantil dintre del conjunt del fons documental de Biblioteques de l'Hospitalet.
2. La línia de treball de les set biblioteques públiques de L'Hospitalet és crear, gestionar, adaptar i actualitzar el seu fons adreçat a infants de 0 a 12 anys per assolir una col·lecció pertinent, equilibrada i de qualitat, adaptada a les seves necessitats d'informació i d'oci.
3. Els principals àmbits als que s'adreça la col·lecció infantil són les famílies i les escoles.
4. Les Biblioteques de L'H disposen de materials de coneixement i d'imaginació en diferents suports, que cada biblioteca organitza segons les seves prioritats, necessitats i espais.
5. Per optimitzar recursos s'ofereix un fons infantil únic de ciutat actiu, actualitzat i coherent.
6. L'accés al conjunt de la col·lecció queda garantit per mitjà del sistema de préstec interbibliotecari, diari i gratuït.
7. La col·lecció de la biblioteca central ha de mantenir l'equilibri temàtic, i ha de donar suport a les biblioteques de proximitat en l'àmbit dels coneixements.
8. El fons infantil de les biblioteques de proximitat buscarà un equilibri entre la ficció i els coneixements.
9. Segons l'anàlisi de les dades de préstec i d'activitats de foment de la lectura, recomanem l'augment del percentatge del pressupost dedicat al fons infantil al 35 % de la despesa.